

Rátót Község Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2024. (XII.12.) önkormányzati rendelete

Helyi jelentőségű védett természeti terület létesítéséről

Rátót Község Önkormányzata Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában, valamint a 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A védetté nyilvánítás és természetvédelmi célja a természetes növénytársulások, fák megóvása, fenntartása, természeti állapotának fejlesztése, őrzése.

2. §

(1) Rátót Község Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja Rátót község belterületén lévő alábbi helyrajzi számú és elnevezésű ingatlanokat:

- a) 43/2 helyrajzi számú 5874 m² területnagyságú kivett beépítetlen terület (Aradi Park)
- b) 97 helyrajzi számú 15.601 m² területnagyságú kivett kastélyépület, park (Széll Kálmán kastély parkja)
- c) 59/1 helyrajzi számú 1.443 m² területnagyságú kivett közpark
- d) 60 helyrajzi számú 2.043 m² területnagyságú kivett beépítetlen terület

(2) A helyi jelentőségű védett természeti területek kezelői feladatát Rátót Község Önkormányzata látja el.

3. §

Rátót Község Önkormányzati Képviselő-testülete helyi természeti emlékké nyilvánítja a Rátót 43/2 helyrajzi számú Aradi Parkban található Deák tölgyeket.

4. §

A 2. §-ban foglalt természeti területté nyilvánított ingatlanok természetvédelmi kezelési terve a rendelet 1. mellékletét képezi.

5. §

Hatályát veszti a Helyi jelentőségű védett természeti terület létesítéséről szóló 5/1998. (VII. 29.) önkormányzati rendelet.

6. §

Ez a rendelet kihirdetést követő napon lép hatályba.

Rátót, 2024. december 11.

Fülöp Tamás
polgármester

Dr. Kelemen Marcell
jegyző

Záradék:

E rendelet kihirdetésre került 2024. december 12. napján.

Dr. Kelemen Marcell
jegyző

Természetvédelmi kezelési terv

1. GYAKORLATI TERMÉSZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK, TERMÉSZETVÉDELMI STRATÉGIÁK, KEZELÉSI ELŐÍRÁSOK

1.1. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések

- a) Egy évszázadok óta meglévő park tájképi értékének védelme.
- b) Több száz éves tölgyfák egyedi védelme, gondozása, fenntartása, bemutatása.
- c) Az ökoturizmus, az oktatás és bemutatása feltételeinek megteremtése, infrastruktúra kiépítése és fenntartása.
- d) A tudományos kutatás elősegítése.
- e) A védettség kiterjesztése.

1.2. Természetvédelmi stratégiák

1.2.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

A tervezési területen ilyen értékek nincsenek.

1.2.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

Az élőhelyek védelme, szakszerű kezelése és fenntartása érdekében a következő feladatokat kell ellátni:

- a) A tájidegen fajok kiiktatása a területről.
- b) Park szerű állapot létrehozása fenntartása, a tölgyfák egyedeinek karbantartása, megóvása mellett.

1.2.3. Fajok védelme

Az alábbi természetvédelmi kezelési stratégiát kell alkalmazni: Az odú- és korhadéklakó fajok létfeltételeiről gondoskodni kell.

1.2.4. Látogatás

A terület látogatottságának fenntartása, sőt növelése kívánatos. Ennek feltételeit meg kell teremteni. A látogatók igényeinek kiszolgálása mellett alapvető érdek a park jó állapotának fenntartása, fejlesztése. Jelenleg nem fenyegetik a terv területet a túlzott látogatás okozta káros hatások, így látogatószám csökkentésnek nincs értelme, annak növelésének nincs akadálya.

1.2.5. Oktatás és bemutatás

- a) Kiadványok, programok, eszközök és létesítmények segítségével meg kell teremteni a kulturális, oktatás-nevelési feladatok feltételeit.

b) Az oktatás, bemutatás eszközeinek, infrastruktúrájának kiépítésekor meg kell találni azt a helyes módot, mértéket, mellyel a természetvédelmi kezelő szervezetileg képes megbirkózni és színvonalassága mellett nem jelent túlzott vonzerőt, megsokszorozva az őrzési teendőket.

1.2.6. Kutatás, vizsgálatok

A természettudományos kutatómunkákat támogatni, feltételeit biztosítani kell.

1.2.7. Terület- és földhasználat

A terület vagyonkezelőjének, tulajdonosának, illetve használóinak a természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban szabad csak tevékenykedniük.

1.2.8. Táj- és kultúrtörténeti értékek

Az Aradi park és környezete táj- és kultúrtörténeti érték, melynek fenntartása, fejlesztése fontos természetvédelmi stratégiai érdek.

1.2.9. Természetvédelmi infrastruktúra

A tervezési terület infrastruktúráját a természetvédelmi célokkal összhangban kell kialakítani. Mértékét a tervezett, illetve a kívánatos, még megengedhető látogatottság szintjéhez kell igazítani.

1.2.10. Tulajdonosi viszonyok, birtokpolitika

A terület tulajdonosi viszonyait, a birtokpolitikát illetően stratégiai elvárások nem fogalmazhatóak meg.

1.3. Kezelési előírások

1.3.1. Természeti, táji értékek

a) Élettelen környezet kezelése és fenntartása: A park és környezetének kialakítása után fenn kell tartani, rendszeresen kezelni és ápolni kell a parkban és közvetlen környezetében található berendezési tárgyakat, valamint szobrot, sírhelyet, és emlékköveket.

b) Agresszív fajok állományszabályozása: Az agresszív, invazív lágyszárú gyomnövényeket (*Reynoutria japonica*, *Impatiens glandulifera*, *Solidago gigantea*, *Urtica dioica*) vissza kell szorítani.

c) Egyedi tájértékek, táji értékek védelme és fenntartása: Az Aradi-park és környezetének fenntartásával, védelmével egyúttal táji értéket is védünk, ennek tudatában szükséges a természetvédelmi kezelést folytatni.

d) A védettség szintjének megőrzése, emelése: A védelem szintjének és kiterjedésének további emelése nem feltétlenül szükséges, a jelen állapotok szerint nem is lehetséges.

1.3.2. Mezőgazdálkodás

A tervezési területen mezőgazdálkodás nincs, így kezelési előírások sem tehető.

1.3.3. Erdőgazdálkodás

A védett természeti terület kivett művelési ágban van. Erdőgazdálkodás a tervezési területen belül nem folyik. A parkgazdálkodás során az idős fák, valamint a pótlásként elültetett fiatal fák gondozására, kezelésére, fenntartására azonban szakemberek bevonása feltétlenül szükséges.

1.3.4. Vadgazdálkodás

Vadgazdálkodás a tervezési területen belül nem folyik.

1.3.5. Vízgazdálkodást érintő kezelési előírások

A tervezési terület a Vörös patak szomszédságában fekszik, de ez a vízfolyás nem része a védett természeti területnek.

1.3.6. Közlekedést érintő kezelési előírások

A tervezési területen gépjárművel történő közlekedésre, csak a parkolónak kijelölt rész használható, a park többi részén a gépjármű forgalom tilos.

1.3.7. Turizmust érintő kezelési előírások

a) A védettség tényét a területre látogatók számára jól láthatóan fel kell tüntetni.

b) A turizmust szolgáló berendezéseket csak a természetvédelmi céllal összhangban szabad kihelyezni.

1.3.8. Kutatást érintő kezelési előírások

A természettudományos kutatás engedélyhez kötött, melyhez a területet, adatbázist, szakmai háttérrel, stb. – megfelelő szabályok rögzítése mellett – rendelkezésre kell bocsátani.

1.3.9. Vonalas létesítményeket érintő kezelési előírások

Vonalas létesítményeket a védett természeti területen belül elhelyezni nem lehet.

1.3.10. Tájji, kultúrtörténeti értékekkel kapcsolatos kezelési előírások

Az aradi-park és környezete kultúrtörténeti érték, melynek fenntartására, kezelésére tett eddigi előírások egyúttal e tárgykörben tett előírásokként is felfoghatók.

1.4. Részletes természetvédelmi kezelési előírások

Részletes természetvédelmi kezelés: Legfontosabb, hogy a tájidegen agresszív, invazív lágyszárú gyomnövényeket (*Reynoutria japonica*, *Impatiens glandulifera*, *Solidago gigantea*, *Urtica dioica*) vissza kell szorítani. A már gyepes, megfelelően befüvesedett területek fenntartása vegetációs időszakban rendszeres fűnyírással lehetséges. A meglévő idős fák rendszeres, évi több alkalommal történő ellenőrzése szükséges, és ezek alapján szakemberek segítségével az ápolási munkák ellátása is elengedhetetlen. A látogatók számára pihenési, időtöltési céllal kijelölt területeken az állandó szeméttárolók elhelyezése mellett szükséges a folyamatos területellenőrzés, szemétszedés is. Figyelemmel kell kísérni a látogatók által okozott terhelés nyomait is a területen, ezek fokozott megjelenése esetén pedig helyrehozó, megelőző munkálatokat kell fogantatni. Gépjárművel történő közlekedés a parkoló területén kívül tilos. A védettség tényét a területre látogatók számára jól láthatóan fel kell tüntetni. A természettudományos kutatás engedélyhez kötött, melyhez a területet, adatbázist, szakmai háttérrel – megfelelő szabályok rögzítése mellett – rendelkezésre kell bocsátani. A turizmust szolgáló berendezéseket csak a természetvédelmi céllal összhangban szabad kihelyezni,

számolva a kezelés folyamatosan felmerülő költségeivel, létszámigényével is. Vonalas létesítményeket elhelyezni a védett természeti területen belül nem lehet.

Végső előterjesztői indokolás

Az idei évben zajlott helyi jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó rendeletek vizsgálata megállapította, hogy Rátót Község Önkormányzata Képviselő-testületének, a helyi jelentőségű védett természeti területek létesítéséről szóló 5/1998. (VII.29.) önkormányzati rendeletének a módosítása szükséges, mivel nincs bevezető része a rendeletnek, illetve az Aradi parkban található Deák tölgyeket helyi természeti értéké kell nyilvánítani. A fent jelölt hiányosságok megszüntetése érdekében a képviselő-testület a jogszabályi megfelelőség alapján az 5/1998.(VII.29.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezésével új rendeletet alkotott.